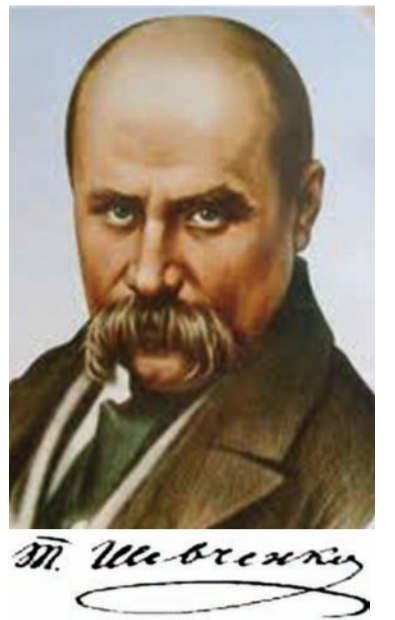

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXIV. № 7-8 (квітень) 2017

Прочитайте:

- ❖ Шевченкіана:
Сігет: Свято Тараса Шевченка
- ❖ Вшанування на Буковині 203-іх роковин від дня народження Праведного українського духу – Тараса Шевченка
Негостина – Радівці
- ❖ Клузькі українці відсвяткували 203-ю річницю від дня народження Тараса Шевченка
- ❖ 25-ті роковини вшанування Тараса Шевченка в Бухаресті або шлях любові до рідного
- ❖ Урочистий вхід Ісуса Христа в Єрусалим

На столі українців красувалася Великодня паска

«Радість з неба ся являє,
Паска красна день вітає,
Радуйтеся щиро нині ~
Бог дав радість всій родині,
Бог дав радість нам з небес,
Христос воскрес! Христос воскрес!»

БОГДАН МЕЛЬНИЧУК: «НАЙКРАЩА В НАЦІЇ ДОЧКА» (II)

(Ольга Кобилянська у світлі художньої літератури)

(Продовження з попереднього номера)

«Поетичне слово про О. Кобилянську від 1940 р. до наших днів» (лекція 3) підкреслює, що після «десятирічного антракту... поетичної кобилянськани» 30-их років ХХ-го ст. посилюється зацікавлення до постаті письменниці по цілій Україні, як доказують видатні поети крилатими виразами: «Найкраща жінка героїчна» – П. Тичина, «Ярославна» – А. Малишко, «Орлиця гір зелених Буковини», «Орлиця гір безсмертна сонцеюка» – В. Сосюра, «дочка народу» – Гр. Сінченко та ін. Відносно повоєнного часу автор зазначає негативні тенденції ідеалізації радянської дійсності, що відбивається і на сприйнятті О. Кобилянської. Ювілей століття (1963) припадає до «хрущовської відлиги»; хіба Агата Турчинська пробуджує «міжнародне визнання» О. Кобилянської: «Йде людство до твого джерела./Де є твоя «Земля», «Людина» і «Царівна» (Ользі Кобилянській). У 60-80-ті роки постать О. Кобилянської зростає в українській літературі з чудовими відношеннями письменниці до класиків Шевченка, Лесі Українки, В. Стефаніка, щоб ближче до наших днів ожити з «тяжкої історії» – радіє автор. Крилаті вирази «Царівна Буковини», «Царівна всієї України», «Найкраща нації дочка». Наші сучасники, зокрема буковинці Б. Мельничук, І. Калинець, Г. Тарасюк, В. Вознюк, М. Матіос, Т. Севернюк, В. Китайгородська (і навіть з Румунії Ю. Павліш), уважають О. Кобилянську та її творчість невмирущою. «Як <<Царівна>> моя нездоланна» (Т. Севернюк – «Лист О. Кобилянської до О. Маковея»), як рідні сестри Оля і Леся «єдине віття» України Наддністрянської та Наддніпрянської, «Що з одного кореня зросло./А зоря двадцятого століття/Пломінке розправила крило...» (Б. Мельничук – «Сестри»). Або «До Кобилянської ідем, до Кобилянської./Ідем схиливши голови туди./... /До Кобилянської ідем, до Кобилянської./Куди і внуки

наші будуть йти...» шепче грайливо з любов'ю той же Б. Мельничук («Йдемо до Кобилянської»), де жде нас «Матуся Ольга» у новім тисячолітті/Із Лесею взявшись за руки» (Ю. Павліш – «Матусе Ольго – сонет II»).

Прозові внески до художньої кобилянськани належать у 4-тій лекції жанрам повістей О. Дейча («Ломикамень», 1962) М. Олійника («Дочка Прометея», 1966), І. Драча «Іду до тебе», 1970), роману в новелах буковинця М. Івасюка («Вирок», 1975) у 5-тій – творам малої прози Б. Гончаренка («Гості буковинської орлиці», 1964), Ф. Погребенника («Біла лілія», 1991) і 6-тій – романній прозі Е. Панчука («Кобилянська»), Валерії Врублевській («Шарітка з Рунгу», 2007) та ін.

Епічним розвоєм, аналізом та образністю проза збільшує погляди на життя письменниці, її творчу лабораторію та художній образ героїв зокрема Ольги Кобилянської, Лесі Українки, сімей письменниці та Устияновича. Якщо О. Дейч розглядає родинне коло Ольги, її дружбу з Лесею не без прогалин – зазначає автор. М. Олійник висвітлює одночасність письма поестр Ольги та Лесі, їхнє спілкування з народом та їхнє оцінення І. Франком і М. Павликом та поринає в лабораторію роману «Земля» і зображує неспокій за своїми героями. Іван Драч створює лірично-кінематографічну повість «Іду до тебе» і відкриває драму творця у мистецтві, але й власні драми між Ольгою та Маковеєм, Лесею і Мержинським, драми присутні в одноіменнім фільмі.

У малій прозі зворушують оповіді з книги «Дорога до любові» В. Бабляка з Поділля, який, закоханий у твір «В неділю рано зілля копала», пробував інсценізувати і «рипав» з любові двері у хворій пані Ольги, загощав на розмови до героїв з Димки, а після смерті ходив на її могилу. Дуже цікаву новелу дарує Ф. Погребенник – «Біла лілія», де за допомогою листів між Ольгою

та Стефаніком відкриває глибокі почуття взаємного вшанування митців на фоні символіки білої лілії, яку, як би не кохати, не уникнеш зів'янення через відстань, хворобу, старість. З романної прози слід згадати спогади Е. Панчука, зятя О. Кобилянської, що подає «дослідницьку розповідь» (Б. Мельничук) <<Кобилянська>>, яку використала Валерія Врублевська у першій біографічній романі «Шарітка з Рунгу» (2007), що висвітлює комплексне життя письменниці в шести частинах: «Доля», «Поранкова душа», «Шарітка з рунгу», «Tempi passati», «Царівна», «Заключні акорди», основаних на високоінтелектуальних та філософських роздумах (Р. Горак). Хоч авторитетний автор-ексегет Б. Мельничук згадує деякі хиби, письменник Я. Голобородько засвідчує «що романістці безумовно вдалося показати неймовірно напружене інтонування духу плоті й екстатично витриманої натури письменниці», яка деякими творами «випереджала український естетичний час». І в кінці лекція про драматургічні внески доказує, що сцена найсильніше зближає людей до розуміння життя та людей, як це сталося і з п'єсами кінця ХХ-го ст. Ярослава Яроша «Біла лілія» (1982) і «Дорогий Хтосічок» (2000) про Кобилянську – Стефаніка та Ольгу – Лесею, Василя Вовкуна – «Поранкова душа» (1988) про захоплення Ольги – «робітницю свого народу» музикою, мистецтвом слова та патріотизмом, уболюваючої за мовою і нацією, як всі поранкові душі поетів та артистів («Поети») і Світлани Новицької «Я утопилася в тобі... – Історія кохання О. Кобилянської та О. Маковея у творах і листах» (1999), п'єса, що свідчить про вірну й єдину любов Ольги та її невиліковну життєву драму.

Парафразуючи вельмишановного автора Б. Мельничука про внески до театру, підкреслимо що, взагалі, «кобилянськани збагатили всю сукупність творів про «найкращу в нації дочку» з Буковини – Ольгу Кобилянську», а лицьовий синтез історико-біографічної літератури з антологічними текстами демонструють, що Гірська Орлиця залишиться назавжди Царівною української літератури.

На многая Вам літа і Божого благословлення у Вашому житті й творчому доробку!

Іван Кідещук

МАРТА БОТА (1943-2017)

На 74 році спочила у Бозі Марта Бота – заслужена учителька з сорокарічним стажем за кафедрою, обдарована дитяча письменниця, мати двох дочок і бабуся внуків від них.

Народилася Марта Бота в місті Ужгороді на Закарпатті /Україна/ в родині священика. Дитинство провела на Мараморощині, спочатку у селі Ремети, а потім у Вишній Рівні, де закінчи-

ла семирічку. Випускниця Сігетського українського ліцею /1961/. Навчалася заочно у Сігетському педучилищі. З 1962 року працювала учителькою, а 2002 року, після сорокарічної учительської праці, вийшла на пенсію.

Почала писати ще будучи ученицею, з 1970 року друкується на сторінках газети «Новий вік», а після 1989 році її оповідання регулярно появлялися на сто-

рінках літературного журналу «Наш голос».

В 2002 році появилася її перша книжка оповідань і казок для дітей «Сонячний промінець», а 2010 року друга збірка дитячих оповідань «Глиняна мисочка».

Колектив газети «Український вісник» висловлює співчуття родині покійниці, і разом зі всіма тими, хто поважав і шанував учительку і письменницю Марту Боту, складає їй низький поклін.

Хай земля буде їй пером і пухом!

Редакція
«УКРАЇНСЬКОГО ВІСНИКА»

Колектив газети «Український вісник» висловлює найсердечніші співчуття письменникові, журналістові Михайлу Гафії Трайсті з приводу втрати батька **МИХАЙЛА ТРАЙСТИ**, поважного господаря й ветерана війни, котрий у 92 роки пішов з життя.

Хай буде покійному вічна пам'ять і легкий спочинок у рідній землі марамороського села Вишня Рівна.

Найщиріші співчуття висловлює колектив «Українського вісника» професору Миколі Майданюкові та двом його дочкам з сумного приводу втрати дружини й матері, учительки **СІЛЬВІЇ МАЙДАНЮК** /Рішук/, котра несподівано перейшла у вічність на 78 році життя.

Хай буде їй земля пером і пухом і незгасна пам'ять у тих, хто її знав, любив і поважав.

СІГЕТ: СВЯТО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В неділю 26 березня у Сігеті, на Мараморощині, відбулися урочисті заходи, приурочені до 203-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка. Представники міської ради та Союзу українців Румунії, українці Мараморощини та мешканці міста Сігет зустрілися на площі перед українською церквою, щоб віддати шану великому Кобзареві.

Панахида по Тарасу Шевченкові відбулася у суботу 25 березня в українській церкві, а в неділю була служба Божа, якою правили панотці Лаврюки, Микола та Маріус, на якій були присутні й гості з України, українці з Мараморощини та з інших повітів Румунії.

Біля погруддя Тараса Шевченка урочисті заходи розпочалися молебнем за упокій українського поета, після якого представники громадських організацій з України та Румунії виступили зі промовами, які подаємо скорочено:

Мер міста Сігету Мармацієй Горія Скублі: – Сьогодні день, коли ми вшановуємо великого поета українського народу Тараса Григоровича Шевченка, тому я

щасливий бути сьогодні з вами на цім великім святі. Румунський народ є другом українського народу, а про це свідчить і те, що пам'ятник генію українсько-

го народу стоїть в центрі нашого міста, і цим ми визнаємо та шануємо український символ, а також любимо та шануємо наших співвітчизників – наших друзів українців. Також хочу подякувати вам від мого імені, а також і від імені панотця Василе Попа, протопопа Сігету, за те, що українська православна сігетська церква бере участь в подіях, організованих

Сігетським румунським протопопіятом, і за те, що голос українського церковного хору часто лунає і зачаровує нас в сігетському соборі. Хочу закінчити, висловлюючи радість, що ця подія відбувається у присутності Його Ексцеленції тимчасового повіреного у справах України в Румунії Євгена Левицького, якого запевняю, що ми будемо й надалі співпрацювати з українською громадою Сігету, разом з якою ми завжди приймаємо головні рішення...»

Тимчасовий повірений у справах України в Румунії Євген Левицький: – Маю за особливу честь бути сьогодні на цьому святі духовності, святі українства. Дякую панові меру за теплі слова, які сказав про Тараса Григоровича Шевченка і за все, що робиться в місті Сігеті для української громади. Шевченко живе у серці кожного українця, і не тільки. Не даремно «Кобзар» Шевченка і його твори перекладені на понад 50 мов світу. Тому я б хотів прочитати вірша, якого написав до цієї події: «Стоїш ти, Тарасе, де берег Дніпра,/ Де Канівські кручі високі, де рідна земля,/ Та знай на планеті і місця нема/ Де народ не почув би твої слова./ На білому світі, і місця нема/ Де твій Заповіт не збентежив серця./ Пришов заповіт і до румунської землі,/ Де долю знайшли України сини./ Де дружньо живуть, дітей де ростуть,/ Де слова Тараса у душі бережуть».

Почесний член СУР, сенатор Василе Мойш: – Кожного року в місяці березні ми зустрічаємось, щоб віддати пошану великому Кобзареві Тарасу Григоровичу Шевченку. Для українського народу місяць березень є місяцем Тараса Шевченка. 1814 рік є переломним роком для двох світів, які існували паралельно. Світ Заходу, який у 1814 року кінчається авантюрою Наполеона, який став імператором Франції, а також Джордж Стефенсон успішно випробовує свій перший паротяг «Блюхер». В цей

час у іншому світі, світі Російської царської імперії, в цій тюрмі народів, придушється будь-яке визволення народів з-під царського ярма. В цьому 1814 році народжується трійця, яка сприяла розваленню мурів царської імперії. Народжується Тарас Григорович Шевченко, перед погруддям якого ми зараз стоїмо, народжується Михайло Олександрович Бакунін, який створив теорію анархізму, та російський письменник Михайло Юрійович Лермонтов. Всі ці три генії українського та російського народів сприяли розваленню царської імперії. На кінець хочу сказати, що дивлячись на оцей пам'ятник Тарасові Шевченку, мені здається, що він відрізняється від інших пам'ятників, яких мені довелося бачити дотепер. Це Тарас Шевченко – романтик і мислитель, який дивиться оком і мислями в майбуття.

Заступник начальника управління культури, національностей та релігій Івано-Франківської обласної державної адміністрації Мирослава Корнелюк: – Ми раді бути сьогодні з вами, ми були і коли відкривали погруддя нашого

Михайло ТРАЙСТА

Фото автора

(Закінчення на 4 стор.)

СІГЕТ: СВЯТО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

(Продовження з 3 стор.)

генія-пророка Тараса Шевченка, і сьогодні знову разом з вами відзначаємо 203-ю річницю від дня його народження. Івано-Франківська область пишається такими гарними зв'язками, які маємо ми з вами. Ми постараємось завжди підтримувати вас у таких гарних починаннях і завжди будемо приїжджати, якщо запросите, і ви також приїжджайте до нас, ми також вас дуже очікуємо. Більше за мене скаже наш колектив – камерний хор «Галицькі передзвони», а я закінчу словами: «Наша дума, наша пісня – не вмере, не загине, / Ось де люди наша слава, слава України».

Перший заступник голови держадміністрації Верховинського району Ярослав Скумачук: – Слава Ісусу Христу, дорога українська громадо! Я щиро можу назвати вас так, бо насправді українці Румунії та українці Верховини маємо

спільний кордон, тому ми є спільні як по духу, так і по роду. На превеликий жаль, сьогодні українська держава знаходиться у стані війни, у нашу територію постукав ворог, тому нам треба подумати над словами Тараса Шевченка, які найактуальніші сьогодні, як ніколи: «Борітеся, поборете!». Користуючись нагодою, хочу передати вам найщиріші вітання від Верховинського району, від нашої громади, від Івано-Франківської держадміністрації. Також хочу побажати нам всім добра, миру, злагоди і, сподіваюсь, пане Мирославе Петрецький, що це наш з вами не останній проект. Я сподіваюсь, якщо на те буде Божа воля, що наступний пам'ятник, який ми поставимо, це буде пам'ятник Івану Яковичу Франку. Тільки завдяки вашій підтримці і розумінню можливо реалізувати такі проекти, а це наш з вами святий обов'язок.

Голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький: – Слава Ісусу Христу! Прошу дозволити мені звернутися до

вас українською мовою, тому що ми знаходимося перед українською православною церквою міста Сігету Мармаціей, а також і перед погруддям нашого генія Тараса Шевченка. Хочу висловити вам подяку за те, що нарешті українці Мараморощини мають нагоду святкувати День Шевченка у центрі міста, біля української церкви. Попередні промовці говорили про роль Шевченка у розвитку української мови та української культури, тому не буду повторяти, а тільки хочу подякувати представникам мерії міста, представникам Марамороської організації СУР, а головні панові Ярославу Скумачуку за його великий і прекрасний подарунок українцям Мараморощини, і таким чином українці Румунії можуть гордитися, що Румунія є

другою державою за кількістю пам'ятників, присвячених Тарасові Шевченку. Думаю, що всі ми будемо й надалі робити те, що робили і дотепер – святкувати Тараса Шевченка в усіх повітах, де живуть українці, місяць березень стане не тільки для українців, а і для румунів символом, яким ми гордимось. Дай Боже, щоб ми кожного року збиралися тут, біля пам'ятника пророка українського народу, і спом'янули його: «Незлим, тихим словом.»

Голова УКВР, Михайло Ратушний: – Шановні друзі! Я часто буваю на ваші запрошення, в Сігеті, і тому відчуваюсь на Мараморощині, як вдома. Вибачте, що не можу говорити румунською мовою, хоча розумію дуже багато слів. Я пам'ятаю, як зовсім недавно у присутності мешканців міста Сігету, української громади Румунії та двох міністрів закордонних справ і гостей з України відкривали б'юст Тарасові Шевченку. Пам'ятаю, як лив дощ, але ми всі стояли і раділи, і так зав'язалася між нами тепла дружба, яка панує і сьогодні. Через декілька тижнів відбудеться на найвищому рівні візит керівництва Румунії в Київ, зустріч з президентом України Петром Порошенком. На мою думку, завдяки всім цим зустрічам Україна відчуває велику підтримку з боку Румунії зараз, коли в Україні йде війна.

Також хотів би висловити подяку за ту підтримку, яку надає українська громада Румунії, і хочу передати вам подяку з Києва, за те, що ви шануєте Тараса Шевченка і за все, що ви робите.

Наприкінці свого виступу голова УКВР, Михайло Ратушний, подарував меру міста статуетку «Батьківщина-мати» – це монументальна скульптура в Києві (п'ята за висотою в світі), розташована на високому правому березі Дніпра, а також вручив голові Марамороської пові-

тової організації СУР грамоту від УКВР та подарував альбом з художніми роботами Тараса Григоровича Шевченка.

Після виступів почесних гостей до пам'ятника Тараса Шевченка поклали квіти представники мерії та місцевої ради міста Сігету Мармаціей, Посольства України в Румунії, Української всевітньої координаційної ради, Союзу українців Румунії, Марамороського шкільного повітового інспекторату, Сигітського ліцею ім. Тараса Шевченка, Держадміністрації Івано-Франківської області та Верховинського району, мерій сіл Поляни та Ремети, Марамороської повітової організації СУР та місцевих організацій СУР, міст Сігету Мармаціей та Бая Маре, а також і сіл Рускова, Красна Вішеулуй та Луг над Тисою.

Свято закінчилось виступами мішаного хору «Ровенські голоси», до складу якого увійшли і хористи з сіл Поляни та Рускови та камерного хору «Галицькі передзвони». Обидва хори виконали пісні на слова Тараса Шевченка та інших авторів, присвячені українському генію.

Клузькі українці відсвяткували 203-ю річницю від дня народження ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

18 березня пройшов у Клузі захід, присвячений річниці народження Т.Г. Шевченка. Представники української громади зібрались на факультеті іноземних мов, у відділі української мови та літератури при Клузькому університеті імені Бабеша-Бойоя. Відкриваючи захід, голова місцевої організації Союзу українців Румунії доктор І. Гербіль розповів про дві акції – у місті Лугож та в Бухаресті – приурочені березневим святкуванням, на яких він був присутній.

На зустрічі першу доповідь «Тарас Шевченко – символ українського національного духу» на румунській мові зачитав один з організаторів заходу Лівіу-Григорій Романюк, голова молодіжної організації СУРу. Ведучи нас життєвим і творчим шляхом Шевченка, промовець відзначив постійний зв'язок творця з рідним народом, відбиття у його творах тодішнього жахливого становища українців та їх славного бойового минулого. Крім того, майже кожен твір Тараса Григоровича – це заклик любити свій народ і край, осуд усякої неправди і неволі, осуд насильства, лицемірства, соціальної несправедливості. Завдяки цим рисам твори Шевченка здобули небаченої популярності, завоювали любов і повагу серед широких прошарків тодішнього суспільства. Але найголовніше – поет просто і чітко писав про вічні проблеми моралі і духу, які його так сильно хвилювали: любов, віра, правда, добро і щастя. Через те слова нашого великого поета залишаються і нині духовною зброєю українців. Через те в його слові і по сей день шукають втіхи, рятунку і підтримки, черпають силу, знаходять натхнення. Його твори були, є і будуть рушійною силою у боротьбі українського народу за волю, справедливість та суверенітет.

Тематично спорідненою була наступна

робота, зачитана першокурсницею Сарою-Мартою Дяк: «Тарас Г. Шевченко – борець за долю українського народу». На її думку, «походженням, становищем та популярністю Шевченко – виняткове явище ... у світовій літературі». У цитатах відомих діячів з

усіх кутків світу було підкреслено вплив і значення творчості українського творця на розвиток світової культури. Авторка прослідкувала в усій Шевченковій творчій спадщині

розвиток його бачення боротьби за права пригноблених, за їх волю і щастя. Тарас Шевченко – один з найпалкіших борців за долю українського народу. Він боровся, але не проливав крові. Його зброєю були перо та слово. Шевченко об'єднував навколо себе українців..., зігріваючи їхні серця та закликаючи до боротьби за найцінніше: за родину, державу, суспільство, народ...» – підсумувала студентка. Шкода, що поет не дожив всього лиш 2-ох тижнів до скасування кріпосного права, проти якого він так запально висловлювався.

Під час заходу було декілька художніх моментів у виконанні студентів та членів молодіжної організації СУРу. Шевченкові вірші були згруповані по тематиці і з серцем зачитані виконавцями на українській та румунській мовах. Найсильнішим було декламування «Лілеї» Світланою-Юліаною Полянчук, яке я чула не вперше, але воно кожного разу хвилює мене до сліз. Цікавими були й уривки про дівоче кохання з різних творів Шевченка, розділені та зачитані у 3-го етапах: зародження кохання, його несповнення і трагічна розв'язка. Організатори підбрали й декілька найвідоміших пісень на слова Тараса Григоровича, з виконанням яких вдало справився хор клузької української громади.

Шевченко-художник займає одне з найпочесніших місць в українському образотворчому мистецтві. Та ми чомусь не так часто згадуємо про його досягнення у живописі. Часто ніби забувається, що, в першу чергу, у Шевченка проявився хист саме до малюван-

ня. Й викупляли з кріпацтва його саме за цей талант. Про все це йшлося у роботі: «Тарас Шевченко – художник», яку презентувала Олександра Маностирліу. Було згадано декілька найвідоміших Шевченкових робіт, у тому числі зі збірки «Мальовнича Україна». Йшлося про їхню тематику, символіку, значення. Авторка підкреслила жанрове різноманіття творів Шевченка у цій галузі мистецтва: гравюри, портрети, пейзажі, виконані у техніці акварелі, сепії, офорту, масляного живопису. Збереглося 835 художніх творів на різні теми з різних періодів Шевченкового життя. Ще понад 270 вважаються втраченими. «Творчість цієї великої людини... займає чільне місце в українському мистецтві. Його... живопис... розкрив життя і побут простого люду. ...Він не тільки повідав про тяжку долю і працю людини, але й показав її зовнішню та внутрішню красу...» – наголосила авторка.

Шевченкові чудові малярські роботи залишили невмирущий слід у серцях мільйонів. А гостре слово забезпечило йому без-

смертя. Бо минуло вже 2 століття від дня їхньої появи на світ, а їх значущість не зменшилася. З-під пера українського пророка вийшли твори, переповнені силою його духу, глибиною його віри та його несхитною волею до боротьби, його впевненістю та рішучістю. Вони вчать нас гордитися тим, що ми українці, підтримують у нашій сьогоднішній боротьбі, спонукують нас бути правдивими, добрими і чесними у своїх почуттях та вчинках. Шевченкові слова переконують українців, що доля наша у наших руках. Тож потрібно дбати і про себе, і про Україну, вчитися на помилках історії та думати про майбутнє. «Кожна думка має велику силу. ..Мрійте тільки про хороше – це наше майбутнє, майбутнє наших дітей, Вітчизни, людства, планети. І будьте Творцем Майбутнього! ... Діймо вже сьогодні! ...бо ми – нова сторінка історії...» – закликала нас усіх і Сара-Марта Дяк у своїй роботі.

Ольга СЕНИШИН

Фото авторки

Великий наш Кобзар, геній України Тарас Шевченко збирає символічно біля себе добрих і справедливих українців. Там, де живуть українці в Румунії, насамперед, де стоїть погруддя Шевченка, сходяться і шанують його щороку. Обкладають його квітами і співають пісні на його вірші або про нього. Весь місяць березень присвячений різним подіям для вшанування великого поета.

НЕЗАБУТНІ СПОГАДИ

«Негостинські голоси» з Буковини, а також два знамениті гуртки з України. Перед полуднем всі зустрілися перед пам'ятником Шевченка в парку

Херестреу. Там ми познайомилися і заспівали разом «Заповіт» і «Думи мої, думи мої», а негостинці заспівали «Поклін тобі, Тарасе» – пісню, яку склав (вірші і музику) Михайло Волошук з Негостини.

Концерт відбувся в «Університетському домі», де зібралося багато українців. Хочу сказати, що ніколи не забудемо ті дні у столиці. Було прекрасно, всі були веселі, погода тримала з

В Негостині (повіт Сучава) відбулося свято Шевченка 25 березня. Почалося воно у православної церкви панахидою, потім біля погруддя, що стоїть перед культурним домом. Поставили до нього квіти, заспівали Гімни Румунії та України. «Негостинські голоси» заспівали «Думи мої думи мої», а в місті Радівці відбувся гарний спектакль, де співали і декламували вірші поета. Тут брали участь гуртки з Негостини, Серету, Радівців, Мілішівців та Балківців.

Вокальний гурток «Негостинські голоси» був запрошений на вшанування поета і в Бухаресті 29 березня. Пані Ярослава Колотило, голова С У Р в Бухаресті, запросила нас. Тут все відбулося на високому рівні, за що ми дуже гарно дякуємо. Були запрошені два гуртки з Румунії: «Український рід» з Банату і

Там же.

нами, багато фотографій наробили. Завжди, коли ми їдемо кудись в дорогу, насамперед співаємо на два голоси «Отче наш», а потім одну церковну пісню про Матір Божу і бачимо, що Бог нам допомагає. Репертуар нашого гуртка багатий.

Як здибаємо по дорозі церкву, то не обминаємо її, заходимо, дякуємо за все і просимо Бога за здоров'я для нас і всіх українців, бо як людина здорова, то перемагає всі труднощі.

Феліція ГРИГОРАШ

Фото авторки

Перед погруддям Тараса Шевченка у Херестреу (Бухарест)

Буковинські українці в Бухаресті.

Негостинські артисти на сцені.

ІВАН ОДОВІЧУК – ЗАХИСНИК РІДНОМОВНОЇ ТА КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МЕНШИНИ

Читачі «Українського вісника» мали можливість дізнатися з попередніх чисел газети про діяльність адвоката Івана Одовічука завдяки старанню його внука, пана Ярослава Одовічука, і сприянню цьому редакції, особливо головного редактора пана Михайла Михайлюка. У спеціальній рубриці під заголовком «З архівів» вміщено ряд статей відносно цієї справи.

Взагалі, про адвоката Івана Одовічука, а головне про його діяльність, сучасні українські читачі знали досі дуже мало, а то такі майже нічого через політичні обставини минулого століття.

Іван Одовічук, хоч народився 1895 року в українському буковинському селі Балківці, тепер Сучавського повіту, більшу частину свого життя провів на Мараморощині, в Сігеті, куди переїхав з родиною 1922 року і де працював єдиним українським адвокатом. Як адвокат забезпечував правову допомогу, як вірянин брав активну участь у церковному житті, а як громадський діяч сприяв розвитку духовності українців округу та захисту їх релігійних інтересів. Із різних документальних джерел відомо що, окрім адвокатства, він вів активну громадську, головне культурно-освітницьку та суспільно-політичну діяльність. В той же час, приділяючи увагу й літературі, друкував різні статті у тодішніх газетах, між котрими були націоналістичний тижневик «Самостійність» й альманах «Самостійність», які видавалися у Чернівцях між 1934-1937 роками.

Будучи щирим українським патріотом, Іван Одовічук був засновником і головою Руської Партії в Мараморощині. Це була сильна організація, яка мала на меті піднести економічне й культурне становище, національне відродження українського населення Мараморощини і Трансільванії. Українська етнічність існувала колись, як і тепер, на територіях сусідніх держав – Румунії, Угорщини, Чехословаччини. Українцям («русинам») на протязі часу, внаслідок різних воєнно-політичних подій, довелося жити і під Австро-Угорщиною, Угорщиною, Румунією, Польщею і Чехословаччиною. Зі сторони цих держав упродовж тривалого періоду їм доводилося переживати переслідування, сильну денаціоналізацію для скорої асиміляції.

Свідомий, що для національного існування церква, а головне школа, відіграють одну з вирішальних ролей, Іван Одовічук незламно боровся за те, щоб, головне в Мараморощині, існували церкви, в яких правилося б по-українськи, і школи, де б учні вчилися на своїй рідній українській мові.

Як повідомляє його внук, пан Ярослав Одовічук, його дідусь упродовж свого життєвого шляху безпосередньо переживав з багатьма особистостями, включно і з відомою письменницею Ольгою Кобилянською. Про все це було написано і у вищезгаданих статтях, надрукованих у попередніх числах «Українського вісника».

З адвокатом Іваном Одовічуком був знайомий і якийсь час, коли це ще було можливо за тодішнього режиму без залякування та переслідування, переписувався і мій батько Денис Онищук. Це було між 1958-1960-ми роками, в той час, коли наша родина мешкала в Сігеті, де

мої батьки були викладачами в українському ліцеї та українській педагогічній школі. А Іван Одовічук тоді вже перебував на заслуженому відпочинку. Причому слід зауважити, що листування розпочалося через кілька місяців після втрати паном Іваном дружини та на фоні його власної важкої недуги. Хоч вже відомо багато з того, що було написано дотепер, думаю, що корисно довідатись і дещо з того, що писав сам пан Іван Одовічук у своїх листах, бо це ще не видані досі погляди і види з його життя та діяльності тих часів, коли він жив на Мараморощині і в Україні у Тячеві Закарпатської області.

В першій мірі у цих своїх листах він цікавиться даліше про ситуацію українських шкіл на Мараморощині, головне української гімназії в Сігеті, і просить Дениса Онищука, щоб про це повідомив його. У першому збереженому листі з 8-03-1958 пише: «Як процвітає українська школа, відкрита мною в м. Сігет, та українські народні школи по селах? Бажаю з глибини душі повного процвітання як школам, так й учителям і учням», а в листі з 8-04-1958 року описує, які труднощі зазнав у селі Ремети 1931 року, коли розпочав боротьбу за, українську школу, після чого пише: «Пізніше, боротьба за українську школу, стала ціллю мого життя і я таки цього добився, судьба дала таку мені ту силу, відкрити в Мараморощині українські школи, хотя й за те я і заплатив всім, що мені було найдорожче.»

Цікавий своїм змістом є і лист з 9-05-1958, де пан Іван пише: «В цьому листі висилаю Вам два сонети з доби боротьби за українську школу. Перший сонет написаний ще в 1921 р. в Буковині і був висланий в редакцію одинокої тоді укр. газети, що видавав Кракалія. Тоді якраз уряд свавільно при допомозі жандармських багнетів перетворив всі укр. школи Буковини на румунські. Я написав тоді статтю «Короткозора шкільна політика»... Та із тої причини я стояв під жандармським наглядом аж до мого виїзду на Мараморощину в червні 1922 р. В Сігеті руська школа (в укр. інтернаті) ще продовжувала свою діяльність до 1926 р., коли і та, послідна церковна школа, була закрита». А далі написано: «Другий сонет з часу спроби завести на підставі шкільного закону укр. школу в наших селах Мараморощини. Селяни с. Рускова і Руська Поляна дійсно підписали заяву зверх 70%, но директор школи Ціпіріга вислав заяву шефові жандармів, котрий зробив на людей такий натиск, що велика часть селян зреклася підписів і таким чином нам нехватало законних 50%. В той час, з цих самих причин жандарми арештували священників с. Бистри о. Нагорняка і с. Красна (Петрова) – ім'я я забув [найімовірніше мова йде про о. Понича], но мені в Сіготі вдалось взяти їх на поруки і визволити. Це все буде докладно в праці про школи Мараморощини. Пишіть, я радо читаю Ваші листи. Багато з людей що тепер працюють в Сігеті, не знають, які тяжкі жертви стояло нас те, щоб вони тепер спокійно працювали.»

Також цікаві речі написані і про українські церкви, про судьбу українського вікаріату.

Значна частина змісту листів стосується і літературних справ, адже й Іван Одовічук, і мій батько, Денис Онищук, були письменниками.

Таким чином, у листі з 23-08-1958 до мого батька він пише: «Ваші вірші, крім «Цуценя», я прочитую з увагою – газету з байкою «Цуценя» син заніс в Львів і там заінтересувався тією газетою якийсь історик Львівського музею і визичив її... У вірші «Іванові Франкові» – такий самий глибокий зміст, як в «Каменярі», а в «Буковині» висловлені і наші давні спомини та почуття; в хлопчику-пастушку кожний впізнає самого себе. Не менше майстерно переведений і Петефі... Провідна думка вірша, схоплена вірно...». Про свої вірші Іван Одовічук у листі із 17-04-1959 пише: «... Тут друкуються деякі мої вірші, а вірш «Мати» попав в Академію Наук УРСР, Інститут мистецтва, фольклору та етнографії, котрий інститут 3-04-1959 пише мені: «Надісланий вірш цікавий за своїм задумом і написаний він також добре: з-поміж багатьох віршів, з якими доводилось знайомитись нашому Інституту, він значно відрізняється своєю простотою, яка втілює глибокі думки, що є характерним саме для творів народної поезії, він художній, поетичний». Згадує і те, що деякі із своїх віршів післав і до Бухаресту, щоб там були надруковані у газеті «Новий вік», але не знає, чи щось із цього було там надруковано.

У листі з 23-08-1958 Іван Ілліч згадує також про написання (завершення) своїх споминів про українську школу в королівській Румунії і сподівається, що «мої спомини піднесуть духом наших селян й інтелігенцію, вони викривають всі етапи і всі успіхи боротьби за укр. школу веденої тоді одним чоловіком. Тепер же море борців, вони ще більше загартуються на моїх споминах і наберуть досвіду і відпорності.» Чи збереглися ті спомини, це може знати тільки родина Івана Одовічука, головне його внук Ярослав.

Про те, про що йдеться у вищезгаданім листуванні, можна б більше написати, але найважливіші справи були ці, про котрих згадую. Може, було написано і про дещо інше, але, на жаль, мабуть, через політичні обставини, які існували у РНР і в СРСР при кінці 50-тих, а головне на початку 60-тих років, листи до і від Івана Одовічука починали доходити із запізненням, ставали чимраз рідшими. Ось як про це пише він у своїм листі з 15-04-1960: «Дивує мене, що то не всі мої листи доходять до Вас. Видно, там є цікаві люди». А в кінці вже цілком не доходили, їх листування перервалося цілковито, здається, десь в кінці 1960 або на початку 1961 року. Видно, що вже в той час і в Румунії, як і в СРСР, «не рекомендувалося» знати про «життя і діяльність Івана Ілліча, його побратимів та колег. Ця тема була заполітизованою, незручною, неоднозначною та суперечливою» (Ярослав Одовічук, «Український вісник №9-19, травень 2016, стор. 4).

Багатозначне є те, що писав Іван Одовічук ще у своїм листі до Дениса Онищука із Тячева 17-04-1959: «Довженько я жду Вашого листа і приходиться вірити, що мій послідний лист до Вас не дійшов, бо не можу думати, щоб були й інші причини, котрі б Вас спонукали не писати». А листуватися він дуже бажав: «...Тим більше що невидимі нитки в'яжуть мене з тим народом, за котрий я працював і страждав. А довідатись дещо про Мараморощину я в даний момент можу лише через Вас». В листі до Дениса Онищука, написанім 28-01-1960, Іван Одовічук пише: «Все таки я не хотів би зовсім пірвати з укр. народом Румунії...». Останні наведені рядки із листа адвоката Івана Одовічука доказують його глибокий патріотизм, відданість боротьбі за права українського етносу, за що і «заплатив всім що було надороще».

Ярема ОНИЩУК

Вшанування на Буковині 203-іх роковин від дня народження

«Яку геніальну людину ми маємо в Тарасі Григоровичу, бо тільки геній за поміччю одного глибокого почуття має хист угадувати потребу народу й навіть цілого віку, до чого без поетичного і разом із тим релігійного вогню не приведе жадна наука ані знання.»

Василь Білозерський

Обрав епіграфом вищеподану цитату, тому що мені, після кожного Свята Шевченка, завжди появляється десь в глибині душі дивне запитання: Чи то ми, українці, відчуваємо постійно потребу облагороджуватись у Шевченковім слові, чи то Тарас Григорович «угадує» постійно наші «потреби» в цьому і посилає нам циклічно все нові та нові промені Правди свого Слова?

Остаточну відповідь не зможу дати, бо спостерігаю, що кожне вшанування, на якому беру участь з релігійною шанобливістю до Праведного нашої рідної духовності, доповнює і збагачує таїну мого запитання, надаючи йому все більше й більше риторичного значення.

Яку нашу «потребу» «вгадав» Шевченко цього року на Буковині – в Негостині та Радівцях? В Негостині, вірогідно, вписатись і продовжити традицію вшанування Правди його Слова, об'єднати навколо його постаті – почесного гостя села, символічно сугерованої погруддям – духовні сили Буковини та душевні відчуття приналежності до його роду всіх буковинських українців.

Не можу збагнути потребу представлення концерту, присвяченого вищезазначеним роковинам, в місті Радівцях, а це вже вдруге, де заповнення залу широкою публікою є непевне. Місто Серет, наприклад, є ідеальним центром для заходів такого значення. Тут знаходиться відділ української мови при місцевому ліцеї, тут дуже близькі місцевості з більшістю українського населення – Негостина, Балківці, Вашківці, Рогожести (повіт Ботошани), Шербівці, Калинешти, Марицея, а широка публіка, бо ж для неї віддають немалі зусилля організатори, завжди переповнює концертний зал.

*

І зовсім не випадково оргкомітет Сучавської організації СУРУ в особі голови Іллі Савчука та його заступників Василя Паскаря та Івана Боднаря організував вшанування 203-іх роковин з дня народження геніального українського Поета-Пророка, в день християнського свята Благовіщення. Посильно відчувається потреба відродженого-оновленого Світла-Правди Шевченкового слова, поставленого «на сторожі» не тільки «малих отих рабів німих», а на сторожі українського роду в цілому, яке б благовістило справжнє «возвеличення» українства.

Розпочалось свято Панахидою за упокоєння душі Праведного та його родини в негостинськiм храмі Святого Димитрія, відправленою преподобним отцем-парохом Данієлом Петрашукком, котрий в кінці святслужби сказав незабутні слова: «Всім нам треба знати, що Шевченко не є тільки великим поетом української літератури, визначним художником та глибоким знавцем народної духовності, але й глибоким знавцем Святого Письма та щирим віруючим. Біблійне Божественно-таємне перевтілення Марії-Диви в Марію-Богородицю, яке починає благовіщенням ангела Гавриїла, Шевченко в поемі «Марія» сугерує геніальною алегорією таємного поєднання-вінчання Диви з Божественним сотворінням-Природою, внаслідок якого народжується в її внутрішнім естві не менш Божественне відчуття материнства.

Пізнавати Творчість Шевченка означає пізнавати і щирю душу віруючого українця, тому я запрошую всіх Вас брати участь в подальших моментах вшанування славного нашого Кобзаря!»

*

Ліричний момент біля погруддя Шевченка, перед Домом культури села Негостини, розпочався виконанням гімнів Румунії та України перед гостями з України, місцевими та повітовими авторитетами і тамтешнім людом, зібраних отим щорічним невмирущим закликком: «Учіться, брати мої,/ Думайте, читайте,/ І чужому научайтесь,/ Й свого не цурайтесь» («І мертвим, і живим...»)

Мер громади Балцівців Василь Шойман вітає щиросердечними словами шанувальників Шевченківського слова, наголошуючи на те, що сила духу ґрунтується в кожного народу на визначних його постатях, а для українців Шевченко це найвизначніша духовна особистість. Пізнавати твори великого українського Кобзаря – підкреслив новообраний мер – означає не тільки збагачувати себе духовно, але й знаходити в собі правильні світлокази як особистого, так і колективного життєвого просування.

З особливою пошаною повідомляє присутнім, що вшанували свято Шевченка вельмиповажні представники найголовніших повітових установ.

За особливу честь вважає відзначити присутність префекта повіту Сучави пані Мірели Адомнікей, заступника голови Повітової ради Віорела Серединчука, мера міста Серету Адріяна Попою, радника префекта в справах меншин Михайла Міхаєску-Анюка. Збагатили духовно свято Шевченка і гості з України – відзначає мер – і з радістю оголошує присутність радника губернатора Чернівецької області Валерія Назаренка, голови громадської організації «Європейське партнерство» Валерія Карбашевського, заступника голови «Спілки для підтримки румунської культури в Чернівецькій області» Миколи Шапки та голови громадської організації «Карпатія» Іллі Граничука і мера села Старий Вовчинець Петра Остафійчука. Вітання адресуються і членам оргкомітету Сучавської організації СУРУ, головам місцевих організацій, викладачам, культурним активістам, негостинським газдам.

Закінчує своє вітальне слово В. Шойман мудрими, заповітними та спонукаючими Шевченковими словами «Обніміться ж, брати мої,/ Молю вас, благаю!» і запрошує до вітального слова префекта повіту Сучави.

Мірела Адомнікей: – Вельмишановні пане мер, гості з України та місцеві шанувальники Тараса Шевченка! Хочу признатись з неприхова-

ною гордістю, що мої дідівські корені є українськими і знаходяться серед населення громади Дарманешти, при недавній зустрічі з котрою, пояснюючи коротко мій родовід, почула щирі і незабутні для мене слова: Це наша пані! Тільки три слова, але в моєму естві вони відкрили емоцію, якої я досі не відчувала. З цією емоцією я приїхала сюди і щиро дякую організаторам за надану нагоду.

Буковина – це божественний праобраз не тільки гармонійного єднання всіх рельєфних форм природи, але й гармонійного співжиття різних меншин. Стосовно знаменних слів Шевченка, зацитованих паном мером, хочу зауважити, що вони відносяться не тільки до українського етносу, єдність потрібно щоб існувала між всіма етнічними меншинами, включно і з мажоритарним етносом, бо тільки міцна єдність всіх зміцнює оту силу, спроможну долати різні нега-

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

(Закінчення на 9 стор.)

Праведного українського духу – Тараса Шевченка. Негостина – Радівці

(Продовження з 8 стор.)

разди, яких, на жаль, немало в наших мутних часах.

Вважаю, що ціллю єдності – обов'язково це поставити як пріоритетом у всіх ваших виховних заходах. Дивлюсь і милуюсь, коли спостерігаю ваших дітей в народному строї. Плекайте цю любов до рідного, наслідуйте предківські звичаї та обряди, бо це надає вам справжньої внутрішньої краси і гідності!

Перший місяць весни – це місяць вшанування Шевченка не тільки вами, чи українцями з України, це духовне свято всіх українців світу. Шевченко – митець комплексний: поет, художник, культурний діяч, глибокий знавець народного духу та символіки Святого Письма. Його творча спадщина – це найширші ворота до пізнання української культури і не тільки. Входить впевнено в них, а Інституція префекта, в моїй особі по-

перше, буде завжди поруч! Дякую за увагу!

Запрошено до вітального слова заступника голови Сучавської Повітової Ради.

Віорел Серединчук: – Доброго дня, пані префект! Доброго дня, пане мер! Пані і панове! Як уродженець Негостини, я вже роки підряд буваю тут, на святах Шевченка, з особливою любов'ю та гордістю. В почесті представника Повітової ради мені неодноразово появляється нагода брати участь у різних культурних подіях. Особливого душевного задоволення надають мені культурні стосунки з Україною, з Чернівецькою областю насамперед.

Недавно, в місяці січні, ми поклали квіти до погруддя румунського генія Міхая Емінеску, сьогодні це робимо біля погруддя українського генія Тараса Шевченка, а представники обох етносів стоять поруч і свідчать про плідний розквіт наших духовних взаємин. Емінеску й Шевченко є найсоліднішим ліантом в продовженні культурного зростання обох народів.

Ми гордимось і тим, що наш буковинець Іван Козмей здійснив переклад значної частини «Кобзаря» на румунську мову, на жаль, його вже немає в живих і робота його залишилась недовершеною.

Повторюю і підтверджую думку пані префект про єднання як внутрі кожної меншини, особливо української, так і між всіма етнічними складови-

ми нашого повіту. Тільки єднання зробить нас сильнішими як у вихованні молодого покоління, так і в визначенні наших духовних цінностей, тільки єднання збереже нашу ідентичність. Дякую за увагу!

Запрошується до вітального слова гість з України.

Микола Шапка: – Пані і панове! Дарую Вам щирі вітання від Товариства розвитку румунської культури в місті Чернівцях і признаюсь в тому, що мені дуже близькі серцю Ваші хвилювання біля погруддя Шевченка, бо і ми, румунська меншина в Чернівцях, відчуваємо ті ж самі емоції, коли знаходимось біля погруддя Емінеску.

Хочу поздоровити Вас з тим, що зберігаєте живу пам'ять великого вашого попередника, геніального українського поета Тараса Шевченка, що вшановує Пророка українського народу, митця, який поставив підвалини сучасної української мови й літератури.

Скажу Вам і те, що кажу і перед українськими авторитетами в Чернівцях: наші країни і наші народи будуть красивішими і багатшими тоді, коли українці Румунії будуть жити краще за румунів в Румунії, а румуни України будуть жити краще за українців на Україні. З святом Вас і дякую за увагу!

Голова Сучавської організації СУРу **Ілля Савчук:** – Пані префект, пане заступнику голови Повітової ради, поважні гості з України, дорогі українці! Свято Шевченка – це надзвичайна подія, це найяскравіша урочистість, це вінок, сплетений з шани і любові до слова того, кого українці назвали Праведним, Батьком і Кобзарем, це свято духовного Благовіщення українців, Слово Правди історії України як минулої, так і будучої.

Хочу передати Вам вітання голови СУРу, депутата від української меншини в Парламенті Румунії Миколи Мирослава Петрецького, який повідомив мене про неможливість, на жаль, бути присутнім на нашому святі, хоча бажання було щире і сильне. Він зобов'язаний супроводжувати делегацію з України, яка бере участь у святах Шевченка на Мараморощині. Пан голова бажає Вам здоров'я, радості і духовного піднесення!

Вшанування Шевченка – це нагода українців продемонструвати в значній мірі єдність, співпрацю та плідні стосунки з місцевими і повітовими авторитетами, а це надає змогу отримати позитивні результати.

Дякую всім тим, хто відгукнувся на наш заклик і висловлюю передбачення. Якщо все буде гаразд і за Господньою ласкою, наступного року, окрім вшанування великого Кобзаря, надіємось поставити наріжний камінь у побудованні Українського культурного центру в Негостині! За підставу маємо залучення місцевої мерії до надання місця для споруди та фінансову підтримку СУРу. Щиро дякую за увагу і запрошую всіх на концерт до м. Радівців!

Вокальний колектив «Негостинські голоси» під професійною диригентською паличкою професора Миколи Крамара заспівав пісню на слова Шевченка, «Думи мої, думи мої...» На фоні божественної мелодики цієї пісні, що випливала прямо з душі талановитих виконавців, розпочалось покладання вінків та квітів до погруддя Тараса Шевченка. Живий вінок полонених Прав-

дивим словом Шевченка поклонявся перед тим, хто сторожить і повіки буде сторожити свій рід!

Остання частина свята Шевченка відбулася в Радівцях, в залі місцевого Дому культури. Колективи, які склали концерт, присвячений невмирущій постаті Кобзаря, прибули з буковинських місцевостей, де проживають в більшості українці та з України. Виступали підряд «Негостинські голоси», диригент Микола Крамар, «Червона калина» (Негостина), диригент – найстарший і визначний негостинський культурний діяч Микола Майданюк, «Коломийка» (Серет),

диригент Зірка Янош, «Сеньйори Радівців», диригент Георгій Даскал, «Буковинська ружа», диригент Бриндуша Пислар, талановита солістка народної гуцульської пісні Феліція Облизнюк, а з України представились дует «Вербиченка» та вокальний гурт «Вишиванка», художній керівник Анатолій Балан.

Декламували вірші Шевченка учні Наташа Шойман та Олександр Оштепок (Балківці) й учні-ліцеїсти українського відділу Лицею «Лацку Воде» з м. Серет Чезара Костюк та Наташа Кіряк.

Кожний колектив, кожний виконавець прагнули сягнути довершеності і, на мою думку, їм це вдалося, бо всіх творчо хвилювали велич вшанованої постаті, його полум'яне слово Правди і Батьківський заклик до духовного єднання. Своім прекрасним голосом Феліція Облизнюк виконала ряд буковинських гуцульських пісень і допомогла нам збагнути частково велику любов Шевченка до української народної пісні.

Заступник голови Сучавської організації СУРу Василь Паскар нагородив кожний колектив та кожного виконавця Почесною грамотою та букетом квітів, а я, в почесті ведучого, подарував їм найщиріші похвальні слова!

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Дійові особи:

Пан Джорж – господар будинку

Пан Томас – його брат, теж господар будинку

Карамфіл – їхній слуга

ЯВА 5

(Пан Том і Карамфіл)

Карамфіл (входячи): Пан мене гойкали, кликали?

Пан Том: Ні, Карамфіле, я блавав тебе навколішки.

Карамфіл: Якщо панові так вигідно, я не проти того...

Пан Том: Куди тобою носить, Карамфіле?

Карамфіл: А мною ніхто не носить, я сам ще можу, слава Богу!

Пан Том: Ну і куди ти сам спроміг добратись, слава Богу?!

Карамфіл: До Калини.

Пан Том: До Калини?!

Карамфіл: До Калини, пане.

Пан Том: Ха-ха-ха!.. До Калини, Карамфіле?.. До Калини?..

Карамфіл: До Калини, пане, до Калини... тобто не до Калини, чого б я мав ходити до Калини, пане?

Пан Том: Саме те говорю і я: чого б мав ходити Карамфіл до Калини?

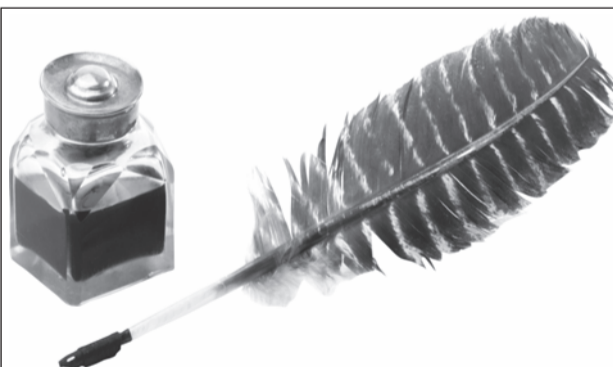
Карамфіл: Так воно і є, пане: чого мені ходити до Калини?

Пан Том: Ну і чого ти ходив до, Калини?

Карамфіл: Ходив повідомити її, що пан Джордж знову лягли з курми.

Пан Том: З ким?

Карамфіл: Разом з курми, тобто рано ввечером, тобто завгоді... ми помінялись: пан ляг з курми, а я ляг один раз, тобто

два рази, тобто три, чотири... і завжди буду лягати... вмісто нього з...

Пан Том: З ким, Карамфіле?

Карамфіл: Ні з ким пане, мелю дурниці, не звертайте на мене уваги.

Пан Том: Ха-ха-ха... знав я, що Джордж дурний віл, але не знав, що в нього аж такі величезні роги... Ха-ха-ха!...

ЧУДОТВОРНИЙ ПОРТРЕТ

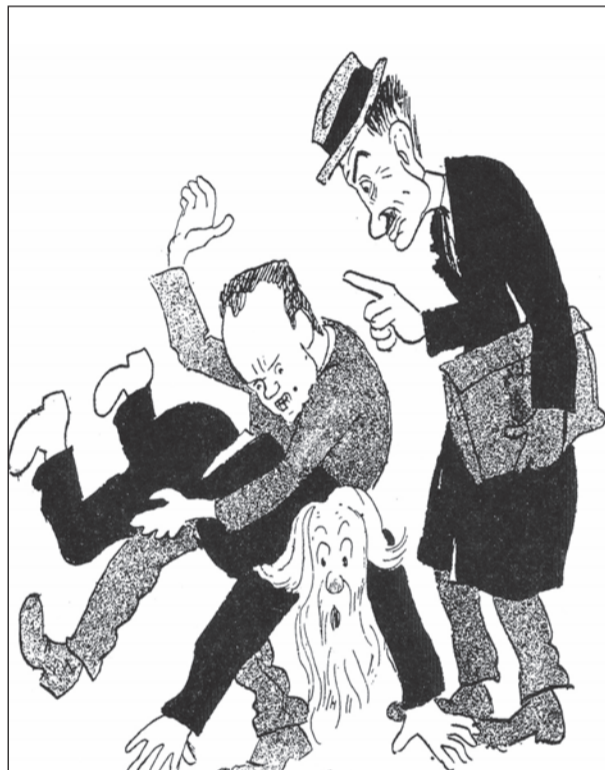
(Комедія в трьох діях)

(Продовження з минулого числа)

Карамфіл: Якщо панові так вигідно, я не против того...

Пан Том: Ну, Бог з вами! А тепер скажи мені, чи ти не бачив...

Карамфіл: Ні, пане не бачив. Остан-

нім часом я щось дуже плохо бачу.

Пан Том: Ти б вислухав мене до кінця, а опісля відповідав.

Карамфіл: А навіщо панові стільки говорити, коли я не бачив?

Пан Том: Що не бачив?

Карамфіл: Нічого не бачив, нічогі-сенько...

Пан Том: Карамфіле, я питаю чи ти не бачив...

Карамфіл: Пілюльки?! Не бачив їх пане.

Пан Том: Які пілюльки?

Карамфіл: Пілюльки, ви не шукаєте пілюльки?

Пан Том: Карамфіле ти мене плутаєш з ідіотом, який випадково є моїм братом.

Карамфіл: Якщо панові так вигідно, я не против того...

Пан Том: Карамфіле, ти бачив мене колись, щоб я ковтав пілюльок, як Джордж.

Карамфіл: Та якщо він лікар то що йому ковтати, як не пілюльки?

Пан Том: За твоєю логікою, я маю

пити чорнило, тому що я викладач? Карамфіле, не має ніякого зв'язку між професією і тим, що п'є людина.

Карамфіл: Ви праві, пане Том! Ваш батько був священиком, але ні разу не пив...

Пан Том: Ха-ха-ха...

Карамфіл: Свячену воду, а пан Том п'є.

Пан Том: Свячену воду?

Карамфіл: Ні, чорнило, тобто пілюльки, намочені в чорнилі.

Пан Том: Відколи?

Карамфіл: Від цього вечора.

Пан Том: Ти звідки знаєш?

Карамфіл: Як мені не знати, коли я сам їх приготував, тобто вмочував у чорнило.

Пан Том: Він просив тебе робити цього?

Карамфіл: Ні пане, я з власної ініціативи приготував їх для нього.

Пан Том: З власної ініціативи?

Карамфіл: Так, пане, з власної ініціативи змушений був, бо чорт мене поклав, а, мабуть, і не чорт, а мій ангел хранитель, і випив одну пілюльку від Пана Джорджа, вони такі гарненькі були – сині мов чорнило...

Пан Том: Я здогадувався, що Джордж бере Віагру коли лягає з Калиною.

Карамфіл: Так точно, пане!

Пан Том: Ти теж здогадувався?

Карамфіл: Ні пане, так писало на коробці: Ві-а-гра.

Пан Том: І ти поспробував одну пілюльку.

Карамфіл: Спочатку одну, потім іншу, потім третю і так далі, поки не всмакувався.

Пан Том: Кажеш, тобі сподобались?

Карамфіл: Мені, як мені, а Калині дуже сподобались.

Пан Том: Ти що, вона теж пила Віагру?

Карамфіл: Ні пане, тільки я.

Пан Том: І опісля що трапилось?

Карамфіл: З Калиною?

Пан Том: Ні, з Джорджем.

Карамфіл: Пан Джордж попросив від мене пілюльку, а в коробці жодної пілюльки не залишилось. Тоді я взяв пілюльки, які приймала ваша покійна бабуся, коли до неї не приходив сон, намочив їх в чорнило і подав панові Джорджу.

Пан Том: Ну і що?

Карамфіл: Сплять вони, мов немовля, аж любо дивитись на них.

Пан Том: Карамфіле, Карамфіле... Хитрий ти мов лис.

Карамфіл: Якщо панові так вигідно, я не против того...

(Далі буде)

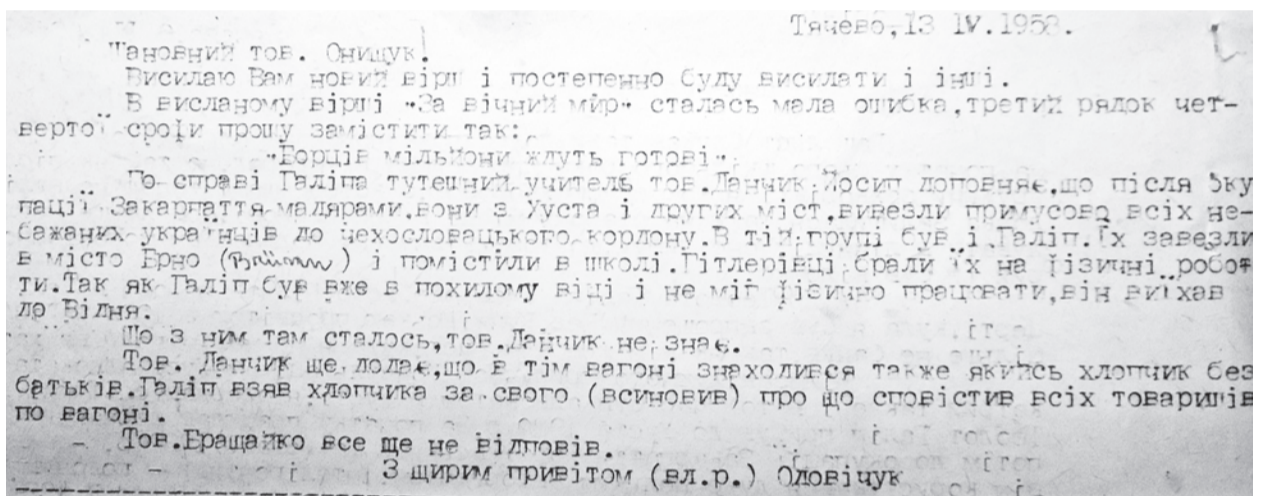
ПОСТСКРИПТУМ ДО СТАТТІ «БЕРЕЖІМ ТА ЦІНУЙМО СВОЮ ПРЕСУ ТА ДРУКОВАНЕ СЛОВО ЗАГАЛОМ!»

Життя не стоїть на місці. Старші люди поступово, але невпинно йдуть з життя, на- томість народжуються нові покоління. Все на землі міняється. Особливо це помітно в наш бурхливий вік комп'ютеризації, роботизації, інформаційних та інших сучасних технологій. Причому найконсервативнішою ланкою у всі часи була й залишається людина, з її звичками та вподобаннями. Загальноєвропейська, та і світова, тенденція до витіснення друкованих видань електронними дуже потужна. Часи, коли друкована періодика була єдиним засобом масової інформації та впливу на читацьку аудиторію, назавжди минули. Проте друковане слово не здається і наразі утримує свої позиції по багатьох напрямках. Сучасні засоби масової інформації швидко навчилися поєднувати паперові та магнітні носії з представленням у всесвітній мережі. Але так було не завжди. Тому в багатьох випадках державні архіви та архіви різних об'єднань, установ та організацій все ще зберігаються традиційно – в письмовій формі. Такі архіви наразі залишаються зберігачами матеріалів, а до їх «оцифровки» та оприлюднення в штатних працівників руки не доходять. Тобто це класична ситуація «пес на сні» або «і сам не гам, і тобі не дам». Рахую, що до цієї справи слід широко залучати науковців, студентів відповідних напрямків, краєзнавців, патріотів, небайдужих волонтерів тощо. **Необхідно діяти спільно, тоді буде позитивний результат.** В цьому плані надзвичайно конструктивну роль грають історико-архівні публікації в багатьох засобах масової інформації. Приємно відзначити, що не залишаються осторонь цього напрямку і періодичні видання Союзу Українців Румунії (про спеціальні видання зараз не йде мова). Зокрема набуває популярності рубрика «З архівів» «Українського вісника». Нещодавно я засумнівався в цьому, але зараз бачу, що спрацювала задумка редакції при започаткуванні цієї рубрики – спонукати читачів до спогадів, вивчення родинних архівів, реставрації та «розшифровки» старих фото тощо. До речі, вже перша публікація рубрики «Вперед, в забуті сторони» на основі «Репортажу про українські марамороські села» Д. Квітки за 1934 рік («УВ» №13-16 за 2015 рік, стор. 15-17) особисто мене вивела з пасивного стану. Адже там я знайшов багато невідомих мені даних про мого дідуся, його побратимів, рідні місця тощо. Тобто знахідка світлої пам'яті Магдаліни Ласло-Куцюк (саме вона виявила в архіві репортаж Д. Квітки в чернівецькому часописі «Само- стійність») виявилася резонансною для мене та багатьох інших читачів (про це якимось згодом).

Наведені вище проблеми ще більше характерні для родинних архівів. В багатьох родинних серйозно не сприймають «дідусеві папери» (на превеликий жаль та мій сором,

до таких відношу й себе до недавнього часу). А дарма. Адже це багатющий, часто унікальний та надцінний матеріал, який гріх занепастити. **Хоча древнє прислів'я стверджує, що «рукописи не горять», але ніхто не гарантує їх від втрати та забуття.** Не вихід і залишити все як є. Бо навіть багатуще, але не впорядковане зібрання матеріалів не є інформацією. Інформація – це відомості, які сприйняті, зрозумілі, опрацьовані і оцінені її користувачем. Тобто нас очікує доволі складний та копіткий процес «оцифрування» цих матеріалів з паралельним їх переведенням в необхідний та

Також вдалося зняти ряд проблемних питань та доповнити прогалини у відомостях про згаданих осіб. Більш того, віднайдено інформацію щодо тогочасних проблем українців Румунії та деяких інших загальноукраїнських проблем, котрі актуальні й зараз, особливо з початком так званої «гібридної війни» проти України. На нашу спільну з родиною Онищуків думку багато з віднайденого було б цікаво дізнатись читачам «Українського вісника» і допомогло б у деякій мірі доповнити те, що вже відомо про Івана Одовічука, Мараморощину, Буковину, життя української громади в Румунії загалом в міжвоєнний та ранній повоєнний періоди з попередніх надрукованих матеріалів. Як ілюстрацію до цього тексту додам світлинку коротенького листа від 13.04.1958. При цьому і у ньому знаходимо кілька цікавих і не представлених в жодній енциклопедії фактів, які подаю послідовно: активний обмін творами між Д. Онищуком та І. Одовічуком, їх обговорення та подання для публікації; пошук побратимів та уточнення їх

Лист від 13.04.1958 (найкоротший з віднайдених) Івана Одовічука з Тячева (тоді УРСР) Денису Онищуку в Сигет (тоді РНР). Світлина Яреми Онищука.

зручний формат. А далі – вивчення, доповнення деякими поясненнями, оприлюднення та введення в науковий обіг. Звісно роботи багато, а одній людині або й родині усе це виконати оперативну дуже складно. Затягує побут і основна робота. **Вихід один – кооперуватися, об'єднувати свої зусилля, обмінюватися набутими знаннями та досвідом, спілкуватися та обговорювати проблеми.** В цьому плані дозволю собі навести один надзвичайно яскравий приклад з особистого досвіду. Пересланий мені з редакції «Українського вісника» лист дозволив відновити втрачені контакти з шанованою родиною Онищуків з Гура Гуморулуй. Ця родина може бути яскравим прикладом невтомної та вдумливої праці щодо збереження, вивчення та популяризації творів свого предка – письменника, перекладача та фольклориста Дениса Онищука (зокрема в 2008 та 2013 роках завдяки зусиллям нащадків та допомоги зацікавлених в літературі видавців та науковців в Чернівцях вийшли його книги «На шляху життя» та «Спомини»). Ці небайдужі та чуйні люди і мені допомагають. Адже Денис Онищук та мій дідусь Іван Одовічук в свій час активно листувалися, а можливо й зустрічалися. Наше листування та пізніше спілкування в соціальних мережах вже дозволили пізнати нові аспекти біографії наших предків на тлі тодішніх політичних умов та історії загалом.

долі (в даному випадку Галіп Теодот, український письменник, політичний і культурний діяч, та його прийомний син, юний патріот); листування з Михайлом Брацайком (український політичний діяч Закарпаття). Додатково зауважу, що наведений лист написано через кілька місяців після втрати дружини та на фоні власної важкої недуги. Інші листи подібні за змістом: про **особисте коротко, а основна увага до головного – мова, школа, церква, преса, організації.**

До цього, знову ж лише завдяки цьому часопису, мною налагоджено зв'язок з професором Володимиром Антофійчуком з Чернівців, невтомним трудівником на ниві збереження та вивчення української літературної та публіцистичної спадщини загалом та Буковини зокрема. Його активність, чуйність, знання, досвід та широке коло друзів відкрили нові горизонти у моїй пошуково-дослідницькій роботі. Зокрема він відкрив мені мого дідуся як поета та перекладача, чому раніше не приділялося уваги взагалі. Я, в свою чергу, теж буду допомагати йому чим зможу. А спільних інтересів у нас вистає.

Ярослав ОДОВІЧУК
Спеціально для часопису
«Український вісник»

(Закінчення на 12 стор.)

УРОЧИСТИЙ ВХІД ІСУСА ХРИСТА В ЄРУСАЛИМ

Ісус Христос із своїми учнями у суботу перед Святом Пасхи були у Віфанії, де Він воскресив Лазаря, а на другий день Господь разом із учнями пішов до Єрусалиму на свято Пасхи. На шляху до Єрусалиму Ісус пророкував «Ось ми незабаром прийдемо в Єрусалим і там Я буду відданий і засуджений на смерть, на приниження, побої і розп'яття. Але на третій день Я воскресну».

Учні ж очікували, що ось-ось наступить Царство Боже на землі, яке очолить їхній Учитель, і вони самі сядуть на дванадцятьох престолах. Вони не могли і не хотіли вірити тому, що залишились лічені дні до тих страшних подій, про які пророкував Ісус.

Коли вони наблизилися до Єлеонської гори, то Ісус сказав двом ученикам: «Підіть у селище, що перед вами, там ви побачите ослицю й осла, відв'яжіть їх і приведіть до Мене. Якщо хто-небудь запитає, чому розв'язуєте, скажіть, що вони потрібні Господеві».

Учні зробили так, як повелів їм Господь. Привели ослицю і осла, поставили на них свою одежу, Ісус сів на осла і відправився до міських воріт. Так було передвозвіщено і пророками: «Не бійся, Єрусалиме! Ось Цар твій гряде до тебе, кроткий, сидячи на осляті».

Страшенно багато людей, що прийшли на

свято Пасхи з різних кінців Юдеї, вийшли назустріч Йому, тому що чули про чудо воскресіння Лазаря. Одні стелили свою одежу на дорозі

перед Ним, інші захоплено вітали Його, розмахуючи пальмовими гілками і вигукували: «Богословен Грядущий во ім'я Господнє! Осана Сину Давидовому! Осана у вишніх!» (що означає: «Прийшло спасіння через Сина Давидового, Царя Ізраїльського! Спасіння з небес!»). Фарисеї, почувши ці вигуки, обурились і сказали Ісусові: «Учителю, заборони їм кричати таке!» Але Ісус відповів, що якщо вони замовкнуть, то каміння на цій дорозі возопіє й буде прославляти Сина Божого.

Ісус в'їхав у міські ворота і зі скорботою дивився на це древнє місто. Він знав, що люди, які зараз радісно Його зустрічають, відмовляться і зрадять Його, а це красиве й велике місто буде зруйноване. Спаситель заплакав і пророчо сказав: «Єрусалиме, о, якби ти хоча б у цей

день зрозумів, що потрібне для твого миру і благополуччя! Настануть дні, коли вороги оточать тебе окопами і стиснуть тебе звідусіль, і зрівняють тебе із землею, і переб'ють дітей твоїх, і не залишать тут каменя на камені за те, що ти не зрозумів часу відповідання твого і не увірував у Сина Божого!»

Коли Ісус Христос ввійшов до Єрусалиму, все місто прийшло в рух. Усі хотіли бачити Його як великого пророка і чудотворця. Господь відразу ж направився до храму, що у ці передсвяткові дні нагадував собою гучний східний базар. Уся площа була заповнена жадібними продавцями, жертвними тваринами, чувся гук торгуючих голосів і дзенькіт монет, бекання худоби. З гнівом і скорботою Ісус знову вигнав звідти всіх торговців, сказавши їм: «Храм Божий – це дім молитви, а ви зробили з нього вертеп розбійників.»

Після вигнання торгуючих у храмі настала тиша. Спаситель вчив народ божественним істинам, а потім зцілював сліпих і кривих. Первосвященники і книжники йшли слідом за Ним і слухали Його повчання.

Треба підкреслити, що наш Спаситель прибув до Єрусалиму у неділю, тиждень перед

Великоднем. Ця неділя в християнській вірі православної називається Вербна, Шуткова, Квітна, а в українців-гуцулів Бечкова Неділя. Скрізь в православних храмах освячують гілки верби, але це вже інші звичаї, яких потрібно знати, – це інша тема.

Подав Юрій ЧИГА

ПОСТСКРИПТУМ ДО СТАТТІ «БЕРЕЖІМ ТА ЦІНУЙМО СВОЮ ПРЕСУ ТА ДРУКОВАНЕ СЛОВО ЗАГАЛОМ!»

(Продовження з 11 стор.)

У багатьох наших сучасників існує велика спокуса сконцентруватися на фізичному збереженні архівів, а решту перелічених вище завдань залишити на наступні покоління. Це теж не добре рішення. Адже ризикуємо втратити головне – зв'язок поколінь. Закономірно та невідворотно залишають цей світ старші люди – учасники минулих подій та безпосередні носії унікальної інформації. Адже від Господа Бога маємо прекрасний дар – людську пам'ять. В її закутках зберігаємо найцінніше й найсокровенніше, найрадісніше й найболючіше. Ніякі фізичні носії інформації не можуть навіть близько зрівнятися з унікальними властивостями людської пам'яті – ні по кількості, ні по надійності, ні по якості. Тому закликаю своїх сучасників (дітей, онуків та правнуків) – негайно знайдіть час на розмову зі старшими членами родини. Відновіть втрачені контакти. Своєю зацікавленістю спонукайте їх до узагальнень щодо пережитого, підведення підсумків тощо. Впевнений, що багато з того матиме суспільний інтерес. Допоможіть їм впорядкувати особисті архіви. Почуйте, зрозумійте та збережіть для наступних поколінь їх спогади та роздуми. Особливу увагу зверніть на «розшифровку» і реставрацію (за потреби) старих світлин та відео. Це надзвичайно важко або й неможливо буде зробити згодом, без участі учасників зафіксова-

них подій. При цьому слід знати, що «справжня історія завжди є воскресіння або повернення з небуття, а не суд». При такому підході образ не повинно бути. Самі ж стараймося тримати лад вже в своїх матеріалах, забезпечивши систематизоване їх зберігання.

Давайте в рамках існуючої рубрики «З архівів» або в іншій, спеціально для цього створеній, не тільки публікувати результати своєї пошуково-дослідницької роботи в архівах, а і ділитися цінним досвідом самих технологій такої діяльності. Адже і сканування, і розпізнавання, і «розшифровка», і реставрація (особливо старих світлин та відео), і зберігання на магнітні носії мають багато тонкощів, яких треба вчитися. Також потебують спеціальних навичок використання комп'ютерної техніки для вивчення архівів та «розшифровки» інформації предсталеної у всесвітній мережі. Навіть готові електронні адреси надійних цільових сайтів та форумів є цінним надбанням для аматорів та пошуковиків. Зокрема я можу розповісти про деякі з шляхів встановлення місця служби та головних етапів участі конкретної людини в подіях Першої Світової війни (завдяки цьому я дистанційно знайшов всі сім бойових нагород мого дідуся Івана Одовічука, про які нічогісінько не знав).

Надіюся, що ця моя стаття та наведені надзвичайно яскраві приклади з особистого досвіду для багатьох стануть вирішальним поштовхом до належного збереження, вдумливої систематизації та ретельного вивчення родинних, корпоративних та громадських архівів. До прикладу, як ще мало ми знаємо навіть про події та життя наших предків під час боїв Першої та Другої Світової війни, Перших та Других визвольних змагань. Наприкінці нагадаю, що попередній досвід дає можливість з успіхом пристосуватись до нових реалій життя й боротись за своє гідне існування в цьому мінливому та непростому світі.

Бережимо та цінимо свою пресу та друковане слово загалом!

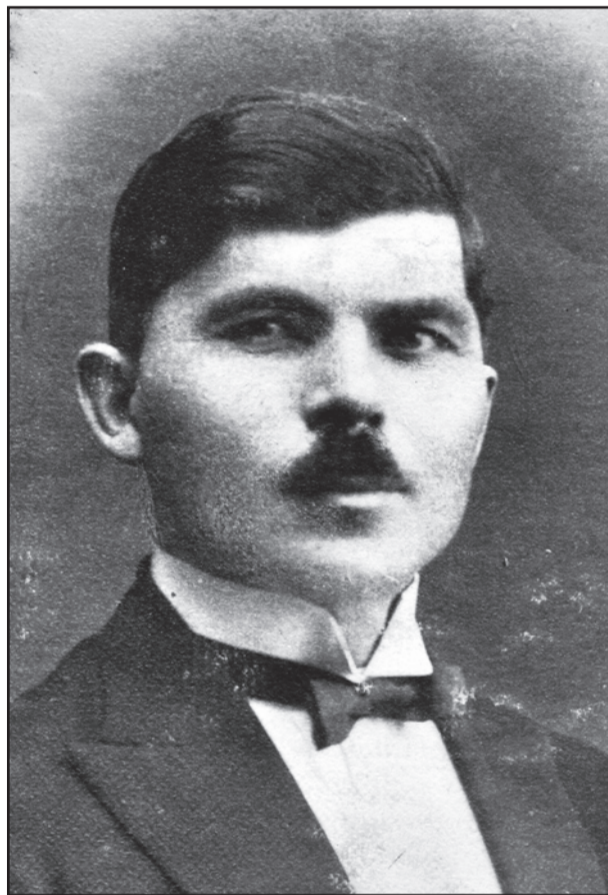
80 РОКІВ ТОМУ БУЛИ ЗАКРИТІ ЗА СВОЮ «УКРАЇНСЬКІСТЬ» НАЙПОПУЛЯРНІШІ НА БУКОВИНІ ВИДАННЯ – ТИЖНЕВИК «САМОСТІЙНІСТЬ», МІСЯЧНИК «САМОСТІЙНА ДУМКА» ТА ВСІ ЇХ ДОДАТКИ (II)

(Продовження з попереднього номера)

Багато авторів відмічають, що матеріали буковинської преси періоду національного відродження (1928-1937 роки) характеризуються активною реакцією на будь-які прояви колабораціоналізму, відображають особливості пропаганди ідей боротьби за незалежність України. Влада відреагувала в своєму стилі – у 1937 році в Буковині знову було запроваджено воєнний стан, відбулися два політичні процеси над членами ОУН. Зокрема відбувся суд над відповідальним редактором часопису «Самостійність» І. Григоровичем (його засуджено за поширення на сторінках видання «антидержавної пропаганди» та за «іреденту» на 3 роки тяжкої в'язниці, 50000 леїв штрафу та 5 років утрати громадських прав). Крім нього за «ворожу пропаганду й підбурювання населення, що було загрозою для державної безпеки» засуджено на 2 роки в'язниці, 20000 леїв штрафу та 5 років утрати громадських прав головного редактора Д. Квітковського. Після цих судових процесів репресії знову посилювалися. До слова, саме тоді влада остаточно закриває тижневик «Самостійність», місячник «Самостійна думка» та всі їх додатки. Націоналісти змушені були піти в глибоке підпілля, аби зберегти свою організаційну структуру й не зникнути з політичного обр'я краю. Досить сказати, що чернівецька префектура вимагала, аби людей, які «навмисне» не розмовляли румунською мовою, негайно звільняли з роботи і віддавали до військового трибуналу. В урядових установах висять вивіски: українець, якщо скаже українською, буде негайно видалений зі служби... Не можна носити вишиваних сорочок». Часто румунські жандарми переслідували, били, а то й арештовували читачів та популяризаторів «Самостійності». До речі на захист тижневика, його розповсюджувачів та читачів неодноразово ставав мій дідусь, Одовічук Іван Ілліч – і як юрист, і як «батько-засновник», і як політик, і як громадянин. Зокрема цьому присвячена його публікація «Українці на Мараморощині» («Самостійність», ч. 16 (53) за 21 квітня 1935 року, стор. 2).

Іван Ілліч Одовічук активно співпрацював з цим виданням. Зокрема дописував для нього, передплачував та розповсюджував тижневик та його додатки. За потужну фінансову, організаційну та інформаційну підтримку був визнаний «Батьком-основателем» тижневика (для прикладу №16 за 15 квітня 1934 року, стор. 4). До речі це в той час викликало шалений супротив влад-

них структур Мараморощини та Затисся загалом. Пізніше в 1938 році, по аналогії з політичним судилищем у Чернівцях, за сфабрикованим звинуваченням дідусь був ув'язнений. За опублікованими у 1960 році фрагментарними спогадами самого Івана Ілліча, формулювання вироку було наступним: «намагався збудити національну свідомість українців (рутенів) з Мараморошу». Більше того – під час перевезення з однієї в'язниці до іншої було заплановано підло

Іван Одовічук

його ліквідувати «при втечі». І лише завдяки попередженню зі сторони своїх симпатиків з охорони вдалося зірвати це підступне вбивство.

Але 1938 рік для української національної справи на Буковині справді став фатальним (згубним). Згідно з новою конституцією, яку прийнято 27 лютого 1938 року, Румунія перетворювалась на авторитарну державу. Фактично встановлено диктатуру військових. Закон «Про захист національної праці» остаточно дискримінував українців. Ліквідовувалися усі легальні політичні партії та товариства, які пропагували політичні ідеї, що суперечили інтересам Румунії. Політичні партії заборонені всі, як і були розпущені українські організації. В усіх школах Буковини, в Бессарабії й Мараморощини заборонено навіть вивчення релігії українською мовою. Православні священики не мають права відправляти

похорони або вінчати по-українськи. Єдина українська газета, що протрималася до 28 червня 1940 року (день приходу на Буковину Радянської армії) завдяки своєму лояльному ставленню до влади, була щоденна газета «Час» (і то за рахунок збільшення оголошень та відповідно зменшення власних матеріалів). Лише через рік було дозволено знову вихід часопису «Рада» («незалежної газети української думки в Румунії»), яка мусила стати на позиції лояльності диктатурі. Створення профашистського тижневика «Християнське слово» теж яскраво показує атмосферу, що склалася в країні і в регіоні.

Більш зацікавленому читачу по піднятій темі порекомендую звернутися до колективної монографії «Буковина. Її минуле і сучасне», у написанні якої брали участь Т. Бриндзан, Л. Бурачинська, А. Жуковський, Д. Квітковський, В. Кубійович, І. Новосівський та інші. До речі там подано окремий розділ про пресу Буковини 1870-1940 років, в якій А. Жуковський та Д. Квітковський ґрунтовно проаналізували народовецькі та національно-патріотичні видання, використали їх інформативні можливості для вивчення суспільно-політичного життя краю. Взагалі це видання стало етапним явищем у розвитку буковинознавства. Наразі воно доступне у всесвітній мережі.

Більш ґрунтовний аналіз української національної журналістики Буковини у міжвоєнний період читач може знайти у публікаціях та дослідженнях вітчизняних науковців, які на даний час доступні у всесвітній мережі.

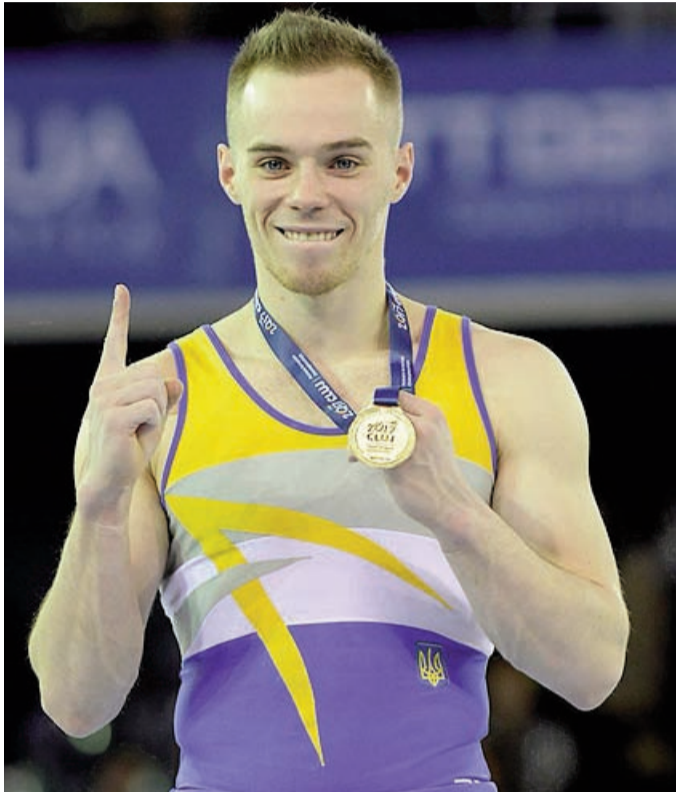
Дуже часто історичні твори, присвячені згаданим подіям мають описовий характер, без достатньої аргументації та нюансів, іноді навіть відверто тенденційно, у апологетичному або патетичному тоні, дуже близькому до пропагандистського, що зменшує рівень їх професіоналізму, критичного аналізу та комплексного розуміння подій. Не позбавлена історіографія згаданих подій і подвійних стандартів, коли, наприклад, проблема Буковини розглядається через призму «історичного права», надаючи йому перевагу перед правом народів на автономізацію, водночас події у Трансільванії оцінюються саме через призму переваги етнічних прав.

А завершу свої роздуми в стилі Одовічука Івана Ілліча, який в останньому абзаці своїх статей завжди подавав головну ідею в узагальненому вигляді. «...пробудіться з твердого сну, ... і гордо признайте всюди і перед всіма, що ви діти великого ... українського народу. Ступаймо сміло вперед, а Бог нам допоможе!», – так завершив він зокрема одну зі своїх резонансних статей «Відозва до Братів з Мараморошу» («Самостійність», ч. 5 за 28 січня 1934 року, стор. 3). До речі зараз саме це на часі, бо світова політична криза вимагає від кожного українця чіткого самоусвідомлення та більш рішучих дій на ниві національного життя.

Ярослав ОДОВІЧУК

ДИТЯЧІ СТОРІНКИ

У МІСТІ КЛУЖ-НАПОКА, ПРОЛУНАЛИ ГІМНИ УКРАЇНИ ТА РУМУНІЇ

У періоді 19-23 квітня у місті Клуж-Напока відбувся Чемпіонат Європи зі спортивної гімнастики.

Присутні у спортивному полівалентному залі мали нагоду почути гімни України та Румунії.

Олімпійський чемпіон ОЛЕГ ВЕРНЯЄВ став чемпіоном Європи 2017 у багатоборстві. Також

виграв золоту медаль по брусах і бронзову по опорному стрибку.

Румунські гімнасти КАТАЛІНА ПОНОР завоювала золоту медаль по колоді, а МАРІАН ДРАГУЛЕСКУ золоту медаль по опорному стрибку і срібну по вільних вправах.

ВІТАЄМО ВСІХ!

РІДКІСНІ ТА ПРЕКРАСНІ КВІТИ

Дзьоб папуги

Дзьоб папуги вважають зниклою квіткою, батьківщина якої – Канарські острови. Запилювали квітку комахи нектарниці, які давно вимерли.

Міддлеміст червоний

Тільки уяви собі, міддлеміст червоний — найрідкісніша квітка на Землі. Нині вона росте лише в двох місцях планети – у Новій Зеландії та Великобританії. Має рожеве забарвлення і цвіте лише два тижні в рік.

Іван ФРАНКО

Великдень

Я
Великдень! А ти нині, хлопче, в шинку?

Він
А де ж маю бути? Ще добре, що тут
Посидіти ось супокійно дають,
А вип'єш що, з хати надвір не женуть.

Я
Великдень! Від самого досвітку чуть:
Воскреснії дзвони гудуть та гудуть!
А звичай наш каже старому й малому
В той день бути дома.

Він
Нема в мене дому.

Я
Ну... дому нема, збудувати не вспів...
Та ні, я не теє сказати хотів,
А те, що, діждавшись воскресної днини,
В родині пробудь.

Він
Я не маю родини.

Я
Га, так, твоя правда! Не маєш родини!
Чи також не маєш дівчини-дружини?
Вона розговорить, вона приголубить –
У неї б пробув...

Він
Хто бідноту полюбить?
В господаря вчора весь день я робив.
Надвечір, що згода, мені заплатив –
На свята не просить, скупенько й самому.
Іди! А куди? Без родини, без дому...

Ну, звісно, в шинок. Дещо вип'єш, закусиш,
Зате й за ночліг вже платити не мусиш!
Просидиш так свята, коби до посвят,
Та й знов тра нової роботи шукать.

Оксана ЛУЩЕВСЬКА

Великдень Білий тиждень

Тиждень перед Великоднем називається
білим або чистим. Кожен день цього тижня
має своє призначення.

Понеділок
Понеділок білить хату
любить, певно, працювати:
і кути побілить й стелю,
щоб Великдень був веселий!

Вівторок
Шурхіт. Шум. Рипить в оселі:

чисто-начисто підлогу -
шури-шури! – тре завзято
наш вівторок довгоногий.

Середа
Пишна пані середа
і пере, й прасує.
До Великодня, ще б пак,
хату облаштує!

Четвер
Чистий четвер – чистий
вдосвіта піднявся
ще до сходу сонця
начисто скупався.

П'ятниця
П'ятниця пече паски –
господиня вміла:
склянки зо три молока
до цеберка влила,
трохи борошна, яєць,
додала й ванілі,
щоби пригощати всіх
вранці, у неділю.

Субота
У суботи, ой, роботи -
пише писанки субота,
ясні крашанки фарбує,
вимальовує-малює.

Неділя
Великдень – дзвонять дзвони звідусіль!
Христос Воскрес! То ж славимо усі!
Христос Воскрес! Воістину Воскрес!
Сміється сонечко в усій його красі!
Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

ЛОГІЧНІ ЗАДАЧІ

1. Летіли гуси, а назустріч один:
«Добривдень, сто гусей! – каже. «Нас не
сто, а щоб було сто, треба ще стіль-
ки, та півстільки, та чверть стільки і
ще ти, то аж тоді буде сто». Скільки
було гусей?

2. Яке хлоп'яче ім'я можна однаково
читати з обох боків, вперед і назво-
рот?

3. Коли людина в кімнаті буває без
голови?

4. Що спершу треба зробити, лягаю-
чи спати?

5. У млині було вісім мішків, на кож-
ному мішку сиділо по дві миші, прий-
шов мельник з котом, скільки тепер
стало ніг?

6. На дереві сиділа зграйка горобців,
стрілець вистрелив - один упав.
Скільки залишилось горобців?

7. В яку бочку не можна налити
води?

8. Серед горба осел, з одного боку
горба вогонь горить, з другого ліс гу-
стий, з третього глибоке озеро. Лісом
піти - осел роги поламає, вогнем - зго-
рить, через озеро - не вміє плавати,

утопиться. Куди ослові пройти?

9. Одного батька і одної матері.
дитина, а нікому з них не син.

10. Коли дурень розумний?

11. Ішло дві матері і дві дочки.
Знайшли три яблука і поділились.
Кожній дісталось по одному. Як так
вийшло?

12. Хто найчастіше оглядається?

25-ті РОКОВИНИ ПОШАНУВАННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В БУХАРЕСТІ АБО ШЛЯХ ЛЮБОВІ ДО РІДНОГО

*Любіть Україну, всім серцем своїм
і всіма своїми ділами.*

*Любіть у труді, у коханні, в бою,
як пісню, що лине зорею...*

*Всім серцем любіть Україну свою –
і вічні ми будемо з нею!*

(В. Сосюра: Любіть Україну, 1944)

Що таке любов? Якщо взяти за підставу вчення Святого Письма, то відповідь не складна: Любов – це Божий порядок, що вписує людину у взаємовпливи сотвореного, за умовою жити, чинити добро та затримувати гармонію його існування.

Що таке любов до рідного народу? Якщо народи – це наслідок Божого рішення помішати одну мову та один народ від Вавилонської вежі по всій землі задля пізнання таїн сотвореного світу шляхом різномислення, то рідна мова і рідний народ зі своїми культурними надбаннями – це перший і обов'язковий крок/урок людини до пізнання самого себе. Спартанцю Хілону приписується розширений варіант дельфійської максими: Пізнай самого себе і ти пізнаш богів і весь світ. Логічна послідовність підказує так: Пізнати рідний народ означає пізнати самого себе, це означає пізнати Бога, а це означає пізнати Любов!

Пошанувати особистостей свого народу означає поступово і глибоко пізнавати їхню духовну/матеріальну спадщину, впізнавати в ній себе або/і творити в ній себе, а це веде кожну людину зокрема та її рід в цілому, до високих духовних чеснот.

Спробував оцей коротенький ідейний екскурс для того, щоб за посередництвом ліричного меседжу рядків Володимира Сосюри, покладе-

них епіграфом, створити образ людини, яка дарує з особливою шляхетністю свої знання, вміння і творчу енергію вшануванню найвизначніших особистостей української культури, зокрема світлотворчої постаті Тараса Шевченка, а саме, вельмиповажну пані Ярославу Колотило.

Приналежна етногенетично українському духовному простору, вихована у відповідному середовищі, пані Ярослава любить рідне всім

своїм розумом, всією душею і всіма своїми силами, бо вважає це святим обов'язком кожної людини. Вихована в Божій любові, вона любить рідне українське не з якогось-то екстремного націоналізму, а з глибоко свідомого переконання та мудрого розмислу, що рід/нарід, котрому належить людина, – це Боже рішення.

Україна і Шевченко – це опора її духовної гідності і, певно, тому пані Ярослава Колотило вже понад 25 років організує в Бухаресті пошанування поета-пророка українського народу Тараса Шевченка, а цього року, числа 29 березня, в Залі Університаріїв, їй вдалось створити справді ювілейне свято невмиручого Кобзаря. Бо робить вона це «всім серцем своїм і всіма своїми ділами», любить його «у труді, у коханні, у бою, як пісню, що лине зорею...», бо переконана, що «вічні ми будемо» з ним – як звучать вищеподані рядки.

Хто бере участь в урочистостях цього заходу, спостерігає постійне дбання пані Ярослави про присутність найкращих українських художніх колективів як з Румунії, так і з України, бо вона завжди правильно оцінює

Грає на скрипці Наталка Панчик (Колотило)

плідні результати такого взаємного духовного живлення.

Хочу зокрема звернутись і до «плідного результату» сімейної любові пані Ярослави Колотило, до суперталановитої її дочки Наталки, яка полонила добірну публіку свята Шевченка віртуозним виконанням на скрипці, королевої музичних інструментів, сюїти українських народних та авторських мелодій. Вона весь час усміхалась струнам, наче милувалася тим, що вони такі слухняні і так щиро бринять/говорять про найприхованіші душевні куточки української душі, а це потвердили й довгі-довгі оплески всіх присутніх.

Хліб і рушник, принесені і подаровані українцями Одещини, сприйнято як особливо сугестивну алегорію обов'язкової потреби взаємного духовного впливу шляхом любові і спільних заходів.

Мені просто пощастило бути запрошеним на це свято разом з талановитими «Негостинськими голосами», і за це уклінно дякуєм орга-

нізаторам, бо створили нам чергову нагоду збагатитись душевно і духовно у пізнанні Шевченківського слова, покладеного на сторожі української культури.

Назвати це слово можна лише Любов бо тільки любов творить добро, красу і вічність!...

Євсебій ФРАСИНЮК

Фото автора

Подасмо нову адресу по інтернету нашої редакції:

E-mail: ukrainskyi.visnyk@gmail.com

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – **Тереза ШЕНДРОЮ**

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОЮ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724

Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

ISSN 1223-1614

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România